

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ «УНІВЕРСУМ»

Циклова комісія музики і хореографії

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи
Олексій ЖИЛЬЦОВ
«   » _____ 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ХОРОВИЙ КЛАС ТА ПРАКТИКУМ РОБОТИ З ХОРОМ
для студентів

спеціальності	014.13 Середня освіта
освітньо-професійної програми	Музичне мистецтво
освітньо-професійного ступеня	фаховий молодший бакалавр

Київ-2023

Розробник: Кифенко Анна Миколаївна, викладач циклової комісії музики і хореографії Фахового коледжу «Універсум» Київського університету імені Бориса Грінченка, кандидат педагогічних наук

Викладач: Кифенко Анна Миколаївна, викладач циклової комісії музики і хореографії Фахового коледжу «Універсум» Київського університету імені Бориса Грінченка, кандидат педагогічних наук

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні циклової комісії музики і хореографії

Протокол від «08» 08 2023р. № 1

Голова циклової комісії музики і хореографії Романова Тетяна РОМАНОВА

Робочу програму перевірено

« » _____ 20 р.

Заступник директора

з навчально-методичної роботи

О.Тарас

Оксана ГОЛОВЧАНСЬКА

Заступник директора з навчальної роботи

ок

Оксана КАЛАШНИК

Пролонговано:

На 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__»__20__ р., протокол №__.

На 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__»__20__ р., протокол №__.

На 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__»__20__ р., протокол №__.

На 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__»__20__ р., протокол №__.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	
Вид дисципліни	обов'язкова	
Мова викладання, навчання, оцінювання	Українська	
Загальний обсяг кредитів/годин	6 /200	
Курс	4	
Семестр	7	8
Кількість змістових модулів з розподілом:	2	3
Обсяг кредитів	2,5	4
Обсяг годин, в тому числі:	75	120
Аудиторні	60	98
Модульний контроль	4	8
Семестровий контроль	10	10
Самостійна робота	1	4
Форма семестрового контролю		Екзамен

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу – підготовка висококваліфікованих фахівців за обраною спеціальністю, удосконалення професійних умінь і навичок хормейстерської діяльності, співацької культури, формування творчого підходу до професії.

Завдання курсу: ознайомлення майбутніх фахівців з науково-теоретичними основами хорового співу як виду мистецтва; формування музично-слухової активності у процесі роботи навчального хорового колективу; розвиток вокально-хорових та виконавсько-творчих навичок у системі свідомого володіння голосом; практичне застосування прийому ланцюгового дихання; ознайомлення з прийомами та методами керування хором та їх практичне опанування; оволодіння сучасними методами і формами педагогічної діяльності, новими інтерактивними технологіями навчання; формування творчого, компетентнісного підходу до педагогічної діяльності.

У процесі вивчення дисципліни «Хоровий клас та практика роботи з хором» в студента мають бути сформовані такі компетентності:

Загальні: застосування методів самовиховання, орієнтованих на систему індивідуальних, національних, загальнокультурних цінностей; здатність до аналізу та синтезу; спроможність до комплексного розв'язання проблем; уміння використовувати інформаційно-комунікативні засоби та інноваційно-педагогічні технології у процесі вирішення професійних завдань; здатність до освоєння нового; мотивація до покращення якості результату; здатність аналізувати і синтезувати інформацію; спроможність самостійно проводити пізнавальну діяльність, здатність до самоорганізації та саморозвитку.

Фахові: усвідомлення соціальної значущості своєї майбутньої професії, володіння мотивацією до здійснення професійної діяльності; здатність демонструвати глибокі знання з педагогіки, вікової психології, фізіології; спроможність їх застосовувати у професійної діяльності здатність реалізовувати навчальні програми базових курсів у різних освітніх установах; готовність застосовувати сучасні методики і

технології, в тому числі й інформаційні, для забезпечення якості навчально-виховного процесу освітнього закладу; здатність професійно взаємодіяти з учасниками культурно-просвітницької діяльності; володіти методами навчання і виховання засобами музичного мистецтва; застосувати професійно-профільованих знань у музичній діяльності (за видами); здатність до творчості; готовність застосовувати у навчальній та професійній діяльності знання з елементарної теорії музики, сольфеджіо, гармонії, аналізу музичних форм, світової музичної літератури, української музичної літератури.

Предметні: володіння академічною манерою співу, емоційним і тембровим забарвленням звуку, виразною мімікою, артистичністю; теоретичний та музикознавчий аналіз хорової партитури; спроможність характеризувати інтонаційно-звукову специфіку творів різних стилів; здатність до визначення хорових труднощів та вміння застосувати методичні прийоми їх подолання; володіння основними прийомами хорового диригування; готовність до професійного психофізіологічного володіння собою під час концертних виступів; володіння навичками хорового співу, хорового диригування, аналізу та читання хорових партитур; знання різножанрового хорового репертуару, методів роботи над хоровими творами, методикою роботи з хоровими колективами.

Результати навчання за дисципліною:

Усвідомлювати соціальну значущість своєї майбутньої професії, володіти мотивацією для здійснення професійної діяльності. Здійснювати педагогічний супровід процесу навчання, виховання і розвитку дитини в різних моделях дошкільної та шкільної освіти. Розуміти закономірності музичного сприйняття, вікові особливості музичного розвитку дітей дошкільного та шкільного віку. Використовувати професійно-профільовані знання, уміння і навички в галузі професійної діяльності. Володіти принципами добору музичного репертуару, методами роботи над музичними творами різної форми, жанру, стилю. Популяризувати музичне мистецтво в процесі різноманітної художньо-просвітницької діяльності. Володіти співацьким голосом та диханням, аналізувати хорові твори. Вміти визначати жанр, характер твору, засоби музичної виразності, форму музичного твору. Володіти грою хорової партитури, користуватися

прийомами передачі агогіки, динаміки, штрихів, темпів, схем. Знати правила інтонування інтервалів у мелодичному та гармонічному викладі. Вміти працювати з хором над основними елементами хорової звучності. Знати основи хорознавства, створювати репертуарний фонд для майбутньої творчої роботи. Розуміти особливості музичної мови. Володіти виконавськими навичками для збагачення музичних вражень дітей, бути креативним, толерантним, харизматичним.

Номер в освітній програмі	Зміст компетентності	Номер теми, що розкриває зміст компетентності
ЗК 6	Спроможність працювати в колективі; здатність до особистісного-професійного лідерства та досягнення успіху	8,9 (Мод.5)
ФК 5	Здатність застосовувати інструментально-виконавські вміння у навчальній, педагогічній та концертновиконавській діяльності. Володіння методами роботи над творами різного жанру та стилю. Здатність до ансамблевої гри, спроможність поєднувати акомпаніаторські навички зі співом та елементами диригентської техніки	2,3(Мод.1); 1,2,3,4 (Мод.4)
ФК6	Спроможність застосовувати сформовані вокальновиконавські вміння та навички у навчальній та концертно-виконавській діяльності; демонструвати володіння вокально-педагогічним репертуаром, спроможність самостійно його добирати.	9,10 (Мод.5)
ФК 7	Володіння навичками хорового співу, хорового диригування, аналізу та читання хорових партитур; знання різножанрового хорового репертуару, методів роботи над хоровими творами, методикою роботи з хоровими колективами.	8 (Мод.2); 3,4 (Мод.3); 1,2,3,4 (Мод.5)
ФК8	Здатність поширювати знання з історії української та світової культури, літератури, народознавства; формувати повагу до національної мови	7,8,9,10 (Мод.2)
ФК9	Спроможність проводити різноманітні культурномистецькі заходи, спрямовані на відродження української духовності.	8 (Мод.5)

ФК10	Спроможність формувати високі морально-етичні якості особистості, розвивати художньо-естетичний смак, збагачувати інтелектуальний, творчий, культурний потенціал.	1,2,3 (Мод.2)
------	---	---------------

Предметні компетентності:

- володіння академічною манерою співу, емоційним і тембровим забарвленням звуку, виразною мімікою;
- теоретичний та музикознавчий аналіз хорової партитури;
- спроможність характеризувати інтонаційно-звукову специфіку творів різних стилів;
- здатність до визначення хорових труднощів та вміння застосувати методичні прийоми їх подолання;
- володіння основними прийомами хорового диригування;
- готовність до професійного психофізіологічного володіння собою під час концертних виступів;
- здатність аналізувати класичні системи навчання і виховання, методичні компоненти відомих музично-педагогічних систем;
- готовність застосовувати сучасні методики і технології для забезпечення якості освітнього процесу в дитячих закладах;
- проектування форм і методів навчання та виховання засобами музичного мистецтва;
- здатність до виявлення артистизму, виконавської волі;
- здатність працювати над елементами хорової звучності використовуючи засоби музично-хорової виразності та вокально-хоровий тезаурус в процесі роботи над хоровим твором;
- здатність до теоретичного та музикознавчого аналізу хорової партитури.

3. Результати навчання

Вивчення навчальної дисципліни передбачає:

- Вміти творчо вирішувати нестандартні завдання в професійній діяльності (ПРН3).
- Проводити музичні заняття / уроки музичного мистецтва в закладах дошкільної та загальної середньої освіти, аналізувати їх щодо досягнення мети і завдань, ефективності застосованих форм, методів, засобів і технологій (ПРН5).
- Застосовувати традиційні та інноваційні методики навчання в процесі музичної освіти дітей дошкільного та шкільного віку (РПН11).
- Інтегрувати складні професійні уміння гри на музичних інструментах, співу, диригування, музичного сприймання, запам'ятовування та інтерпретації музичних творів, артистизм, виконавську надійність (самооцінку, самоконтроль, саморегуляцію) (ПРН12).
- Використовувати професійно-профільовані знання, уміння і навички в галузі професійної діяльності (ПРН13).
- Виявляти здатність до професійного лідерства, розкриття особистісного творчого потенціалу та самореалізації в професійній діяльності (ПРН17);
- Популяризувати музичне мистецтво в процесі різноманітної художньо-просвітницької діяльності (ПРН18);
- Використовувати професійно-профільованих знання, уміння і навички в галузі професійної діяльності;
- Розуміти закономірності музичного сприйняття, вікових особливостей музичного розвитку дітей дошкільного та шкільного віку;
- Уміти користуватися прийомами передачі агогіки, динаміки, штрихів, темпів, диригентських схем;
- Розуміти особливості запису хорових партитур;
- Володіти особистісними диригентськими якостями: ініціативністю, вимогливістю, винахідливістю, критичністю, психологічним тактом.

4. Структура навчальної дисципліни

Назва змістовних модулів та тем	Разом	Розподіл годин між видами робіт				
		Аудиторних				
		Практ.	Лекції	МК	Сем. Контр	С.о
Змістовий модуль 1. Вертикальний стрій.						
Тема1. Спів гармонічних вправ.	6	4	2			
Тема2. Відпрацювання навичок чистого інтонування акордів (по К.Пігрову).	6	4	2			
Тема3. Робота над вертикальним строєм (гармонічним) в хорових творах.	6	4	2			
Тема 4. Слухання та аналіз звучання відомих хорових колективів.	6	4	2			
Тема 5. Спів гармонічних тризвуків.	6	4			2	
Тема 6. Мажорні гами.	5	2			2	1
Тема 7. Мінорні гами.	4	2		2		
Разом:	39	24	8	2	4	1
Змістовий модуль 2. Хорове мистецтво України XXI століття						
Назва змістовних модулів татем	Розподіл годин між видами робіт					
	Аудиторних					
	Всього	Практ	Лекції	МК	Сем.кон	С.о
Тема1. Хорова творчість композиторів В. Сильвестрова, М. Скорика.	2	2				
Тема2. Хоровий жанр в творчості І. Алексійчук, Б.Фільц, Б. Працюк.	2	2				
Тема3. Хорова творчість сучасних хорових колективів Києва.	2	2				
Тема4. Хорова творчість дитячих хорових колективів України.	4	2			2	
Тема5. Робота над хоровими творами українських композиторів ХХІ століття.	2	2				
Тема6. Становлення хорових жанрів у Західній Європі.	4	2			2	
Тема7. Упорядження принципів церковного співу в період церковної реформи у ХVІІ столітті.	6	4	2			
Тема 8. Жанрові особливості літургії, меси, всенічної.	6	4			2	
Тема 9. Знаменний розспів. Григоріанський хорал.	4	4				
Тема 10. Осьмогласна система Іоанна Дамаскіна	4	2		2		

Разом:	36	26	2	2	6	
Всього: (7 семестр)	75	50	10	4	10	1

Змістовий модуль 3. Засоби музичної виразності у хоровому виконавстві						
Тема1. Сучасні дихальні техніки стабілізації емоційного стану хористів за Л.Ятло	6	6				
Тема 2. Робота над багатоголоснимитворами гармонічного викладу.	12	6	2		2	2
Тема3. Робота над багатоголосними творами поліфонічного викладу.	9	6			2	1
Тема4. Методика роботи над динамічними відтінками в хоровому творі.	8	6	2			
Тема 5. Музичні темпи.	11	6	2	2		1
Разом:	46	30	6	2	4	4

Змістовий модуль 4. Застосування всіх типів техніки вокально-хорового дихання						
Тема1. Робота над творами <i>a cappella</i> .	8	6	2			
Тема2. Продовження роботи над ланцюговим диханням.	8	6		2		
Тема3. Спів багатоголосних творів у гармонічному викладі.	8	6	2			
Тема4. Спів творів поліфонічної фактури.	8	6		2		
Разом:	32	24	4	4		

Змістовий модуль 5. Основи репетиційної роботи диригента з хоровим колективом						
Тема1. Розучування твору з хором.	4	4				
Тема2. Основні педагогічні принципи в роботі з хоровим колектив	4	4				
Тема 3. Роль диригентського жесту та різноманітних допоміжних прийомів в процесі розучування твору.	2	2				
Тема4. Технічне, виразне диригування і його значення в процесі розучування твору з хором.	6	4			2	
Тема 5. Особливості роботи над одним твором і над цілою програмою.	6	2	2		2	
Тема 6. Види вокальних вправ в хоровому колективі.	4	2			2	
Тема 7. Особливості хорових жанрів.	4	2				
Тема 8. Камерний хор як тип сучасного хорового колективу .	4	4				
Тема 9. Процес підготовки диригента до роботи з хоровим твором.	2	4				
Тема 10. Виконавська інтерпретаціяхорового твору.	6	4		2		
Разом:	52	32	2	2	6	4

Всього: (8 семестр)	120	86	12	8	10	4
Всього: (за навчальний рік)	195	136	22	12	20	5

5 Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Вертикальний стрій.

Тема1. Спів гармонічних вправ. Робота над акордами: T, S, D, D7. Робота над хоровими творами гармонічного викладу. Робота над гармонічними труднощами в творах гармонічного викладу. *Ключові слова:* гармонічний стрій, акорд, хорова партія, хоровий твір.

Тема2. Відпрацювання навичок чистого інтонування акордів (по К. Пігрову). Робота над інтонуванням чистих інтервалів. Робота над інтонуванням великих інтервалів. Робота над інтонуванням акордів. *Ключові слова:* гармонічний стрій, акорд, хорова партія, хоровий твір.

Тема3. Робота над вертикальним строем (гармонічним) в хорових творах. Продовження роботи над вертикальним строем у творах навчального репертуару. Робота з хоровими партитурами (умовні позначення в хорових партіях правил інтонування). *Ключові слова:* вертикальний стрій, навчальний репертуар, хорова партія, хоровий твір.

Тема5. Спів тризвуків. Продовження роботи над інтонуванням мажорних тризвуків. Продовження роботи над інтонуванням мінорних тризвуків. Продовження роботи над інтонуванням збільшених тризвуків. Продовження роботи над інтонуванням зменшених тризвуків. *Ключові слова:* вертикальний стрій, мажорний тризвук, мінорний тризвук, зменшений тризвук, збільшений тризвук.

Тема 6. Мажорні гами. Продовження роботи над інтонуванням мажорних гам, гама C- dur. Інтонування гами B-dur. Інтонування гами F-dur. Інтонування гами G-dur. *Ключові слова:* великі інтервали, малі інтервали, тенденція до підвищення, мелодичний стрій.

Тема 7. Мінорні гами. Продовження роботи над інтонуванням мінорних гам, гама a- moll. Інтонування гами g-moll. Інтонування гами d-moll. Інтонування гами f- moll. *Ключові слова:* великі інтервали, малі інтервали, тенденція до підвищення, мелодичний стрій.

Рекомендовані джерела:

Основна література: 1,1; 1,4; 1,6; 1,5.

Додаткова література: 2,2; 2,4; 2,3; 2,2.

Змістовий модуль 2. Хорове мистецтво України ХХІ століття

Тема 1. Хорова творчість композиторів В. Сильвестрова, М. Скорика,

Є.Станковича. Знайомство з особливостями хорового письма композиторів В. Сильвестрова, М. Скорика, Є. Станковича. Слухання хорових творів композиторів В. Сильвестрова, М. Скорика, Є. Станковича. *Ключові слова:* композитор, хоровий твір, інтерпретація, хорова партитура, жанр.

Тема 2. Хоровий жанр в творчості І. Алексійчук, Б.Фільц, Б. Працюк.

Знайомство з особливостями хорового письма композиторів І. Алексійчук, Б.Фільц,Б. Працюк. Слухання хорових творів композиторів І. Алексійчук, Б.Фільц,Б. Працюк. *Ключові слова:* композитор, хоровий твір, інтерпретація, хорова партитура, жанр.

Тема 3. Хорова творчість сучасних хорових колективів Києва. Хор імені Григорія Верьовки. Діяльність хорової капели «Дударик». Хорова капела «Думка». Хор «Київ». Академічний камерний хор «Хрещатик». *Ключові слова:* композитор, хоровий твір, інтерпретація, диригент, хоровий колектив.

Тема 4. Хорова творчість дитячих хорових колективів України. Хор «Дзвіночок». Хор «Весняні голоси». Хор «Щедрик». Дитячий хор «Сузір'я». *Ключові слова:* композитор, хоровий твір, інтерпретація, диригент, хоровий колектив.

Тема 5. Робота над хоровими творами українських композиторів ХХІ століття. Робота над хоровими творами М.Шуха. Твори *a cappella* В. Полевої, Р. Підлубняка, Т. Мудрака. *Ключові слова:* композитор, хоровий твір, інтерпретація, диригент, хоровий колектив.

Рекомендовані джерела:

Основна література: 1,1; 1,4; 1,6; 1,8.

Додаткова література: 2,2; 2,4; 2,3; 2,2.

Змістовий модуль 3. Засоби музичної виразності у хоровому виконавстві

Тема 1. Сучасні дихальні техніки стабілізації емоційного стану хористів за Л.Ятло. Робота над дихальними вправами без участі голосових зв'язок. Техніка «ланцюгового дихання». *Ключові слова:* хор, дихання, опора, діафрагма.

Тема2. Робота над багатоголосними творами гармонічного викладу. Продовження роботи над творами гармонічного викладу *a cappella*. Продовження роботи над творами гармонічного викладу з супроводом. Робота над гармонічним строем. *Ключові слова:* стрій, мелодія, нюанси, гармонічний ансамбль.

Тема3.Робота над багатоголосними творами поліфонічного викладу. Продовження роботи над творами поліфонічного викладу *a cappella*. Продовження роботи над творами поліфонічного викладу з супроводом. Робота над поліфонічним ансамблем. *Ключові слова:* поліфонія, стрій, мелодія, ансамбль, хорова партія.

Тема4. Методика роботи над динамічними відтінками в хоровому творі. Динаміка у хоровому співі. Робота над виробленням та утриманням активного *p* та

pp. Робота над виробленням та утриманням активного *f* та *ff*. Робота над нюансом *subito*. *Ключові слова*: динаміка, нюанси, стрій, мелодія, ансамбль, хорова партія.

Тема 5. Музичні темпи. Робота над темпами *adagio*, *largo*, *andante*. Робота над творами у швидкому темпі. Досягнення конкретної та чіткої вимови тексту в хорових творах, що передбачають різні динамічні відтінки, зміни темпів. Робота над розвитком прийомів передачі агогіки, динаміки, штрихів, темпів. *Ключові слова*: темп, нюанси, стрій, мелодія, ансамбль, хоровопартія.

Рекомендовані джерела:

Основна література: 1,1; 1,4; 1,6; 1,5.

Додаткова література: 2,2; 2,4; 2,3; 2,2.

Змістовий модуль 4. Вдосконалення навичок та знань, набутих в попередні роки навчання. Застосування всіх типів вокально-хорового дихання.

Тема1.Робота над хорами а *sarrella*, змістом якої є опрацювання компонентів хорової звучності – хорового строю та ансамблю. Робота над творами навчального репертуару. Хорові твори М.Леонтовича. Хорові твори К. Стеценка. *Ключові слова*: хор, вокальний ансамбль, нюанси, стрій, хорова партія.

Тема2. Продовження роботи над ланцюговим диханням, різними прийомами атаки звукоутворення. Робота над творами навчального репертуару. Хорові твори зарубіжних композиторів. *Ключові слова*: хор, вокальний ансамбль, нюанси, стрій, хорова партія.

Тема 3. Спів багатоголосних творів у гармонічному й поліфонічному викладі, відхилення в інші тональності. Робота над творами навчального репертуару. Робота над елементами хорової звучності.

Ключові слова: характер твору, нюанси, хорова партія, ансамбль.

Тема4. Вдосконалення спілкування з хоровим колективом. Робота над інтонацією, ансамблем, дикцією в хорових творах. Робота над творами навчального репертуару. *Ключові слова*: хорові твори, нюанси, хорова партія, ансамбль.

Рекомендовані джерела:

Основна література: 1,1; 1,3; 1,6; 1,8.

Додаткова література: 2,2; 2,4; 2,3; 2,7.

Змістовий модуль 5. Основи репетиційної роботи диригента з хоровим колективом.

Тема1. Розучування твору з хором. Робота над унісонним ансамблем.Робота над гармонічним ансамблем в творах навчального репертуару. Робота над елементами хорової звучності. *Ключові слова*: хоровий твір, ансамбль, репертуар, диригентський жест, хор.

Тема 2. Основні педагогічні принципи в роботі з хоровим колективом. Аналіз хорового твору. Гра хорової партитури. Професійні якості диригента хору. *Ключові слова:* педагогічні принципи, хоровий твір, характер твору, диригент.

Тема 3. Роль диригентського жесту та різноманітних допоміжних прийомів в процесі розучування твору. Диригентський жест. Вступ та зняття на різні долі такту. Показ пауз в хоровому творі. Показ пунктирного ритму в хоровому творі.

Ключові слова: диригентський жест, пауза, зняття, ауфтакт.

Тема 4. Особливості роботи над одним твором і над цілою програмою. Загальний аналіз хорового твору. Теоретичний аналіз хорового твору. Вокально-хоровий аналіз хорового твору. Аналіз диригентського жесту в хоровому творі. *Ключові слова:* диригентський жест, вокально-хоровий аналіз, теоретичний аналіз хорового твору.

Тема 5. Види вокальних вправ в хоровому колективі . Розспівування хорових партій та хорових груп. Розспівування голосних звуків. Розспівування з закритим ротом (мелодичне та гармонічне). *Ключові слова:* хоровий колектив, розспівування хору, хорова партія, діапазон.

Тема 6. Особливості хорових жанрів. Академічні хори. Народні хори. Національні форми народного хорового співу. Основні структурні риси народних хорів в залежності від місцевих традицій. Оперні хори. *Ключові слова:* хоровий колектив, жанр, народний хор, академічний хор.

Тема 7. Камерний хор як тип сучасного хорового колективу. Культурно-історичні передумови виникнення камерного хорового виконавства. Художньо-стильові та організаційні засади сучасного камерного хору. Стилістичні ознаки камерного хорового виконавства. Вибір репертуару. *Ключові слова:* камерний хор, жанр, хоровий репертуар, кількісний склад хору.

Тема 8. Процес підготовки диригента до роботи з хоровим твором. Поняття виконавської інтерпретації. Аналіз хорового твору. Основні етапи освоєння хорового твору диригентом. Принципи роботи над авторським текстом. *Ключові слова:* інтерпретація, диригент, хор, авторський текст.

Тема 9. Виконавська інтерпретація хорового твору. Загальний план художнього виконання: агогіка, динаміка, музичне фразування, вокально- темброва виразність. Диригентсько-технічне опанування хорового твору. Основні риси виконавської інтерпретації хорового твору. *Ключові слова:* інтерпретація, диригент, хор, хоровий твір, агогіка, динаміка.

Рекомендовані джерела:

Основна література: 1,1; 1,4; 1,6; 1,8.

Додаткова література: 2,2; 2,4; 2,3; 2,7.

6. Контроль навчальних досягнень.

Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одну одиниц.	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість	Кількість одиниць	Максимальна кількість	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування практичних занять	1	12	10	13	10	15	10
Робота на практичному занятті	10	12	120	13	130	15	150
Відвідування лекцій	1	4	1	1	1	3	3
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25
Самостійна робота	5	1	5	-	-	3	15
Разом:			161		166		203

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 4		Модуль 5	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування практичних Занять	1	12	10	16	10
Робота на практичному занятті	10	12	120	16	160
Відвідування лекцій	1	2	2	2	2
Самостійна робота	-	-	-	-	-
Виконання модульної роботи	25	2	50	1	25
Разом:			182		197
Максимальна кількість балів: 909					
Розрахунок коефіцієнта: 15,15					

6.1 Завдання для самостійної роботи

Змістовий модуль 1. Вертикальний стрій.

Тема 1. Відпрацювання навичок чистого інтонування акордів (по К. Пігрову).

Спів акордів. Формування хорових партій для одно-, дво-, триголосих хорів. Хорові партії: сопрано-дисканти, альти та їх формування. Звукоутворення, звуковедення, інтонація, стрій, ансамбль, дикція – основні якісні показники вокально-хорової техніки (2 год.).

Змістовий модуль 2. Засоби музичної виразності у хоровому виконавстві

Тема 1. Темпове визначення хорового виконавства та методи настроювання в тональності твору. Метроном і користування ним для виховання відчуття сталого темпу. Педагогічні умови роботи вчителя-диригента з хором та організаційні форми навчання (3год).

Рекомендовані джерела:

Основна література: 1,2; 1,5; 1,6; 1,7; 1,1.

Додаткова література: 2,1; 2,6; 2,2; 2,3; 2,4.

7. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Кількість балів	Критерії оцінювання
20 – 25	Спів хорових творів виконано якісно (90% - 100% дотримання чистоти інтонування, високої співацької позиції, правильної артикуляції).
15 - 19	Спів хорових творів виконано з достатньо високим Рівнем (89% - 75% дотримання чистоти інтонування, високої співацької позиції, правильної артикуляції).
10 - 14	Спів хорових творів виконано з середнім рівнем (74% - 50% часткова вірність інтонування, низька співацька позиція, нечітка артикуляція)
1 - 9	Спів хоровий творів на низькому рівні (49%, відсутність інтонування, низька співацька позиція, не вірна артикуляція).

Модульний контроль проводиться в практичній формі: спів хорових творів.

8. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Екзамен. Виставляється за результатами набраних балів.

9. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 Балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками
B	82 – 89 Балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75 – 81 Балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69 – 74 Балів	Задовільно - посередній рівень знань(умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60 -68 Балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35 – 59 Балів	Незадовільно з можливістю повторного складання - незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1 – 34 Балів	Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

9.1 Шкала оцінювання поточного контролю

№п/п	Рейтингові бали (визначає викладач)	Критерії оцінювання
1	9 – 10	Високий рівень самостійної підготовки. Активність і результативність роботи студента протягом заняття. Здатність виявляти причинно-наслідкові зв'язки, формувати висновки і узагальнення, вільно поєднувати теоретичні і практичні знання.
2	7 – 8	Якісна самостійна підготовка з незначними недоліками. Розуміння змісту практичних завдань. Недостатня активність, ініціативність та результативність студента в процесі заняття.
3	5 – 6	Середній рівень самостійної підготовки. Пасивність на занятті, неспроможність до обґрунтування, аргументації, самоаналізу та самоконтролю. В практичній роботі допускаються суттєві неточності та помилки. Недостатня результативність праці.
4	3 – 4	Низький рівень самостійної підготовки. Недостатність теоретичних знань і практичних умінь. Пасивність на занятті, нездатність до опанування проблемних завдань.
5	1 – 2	Відсутність самостійної підготовки, активності та результативності роботи студента протягом заняття. Неспроможність виконувати необхідні практичні завдання, невміння робити узагальнення і висновки.

10 Навчально-методична карта дисципліни

Разом: 195 год., практичні заняття – 136 год; МК – 12 год, лекції – 22 год, с.о – 5 год., семест.конт – 20 год.

Семестр	VII											
Модулі	Змістовий модуль I.				Змістовий модуль II.				Змістовий модуль III.			
Назва модуля	Вертикальний стрій.				Хорове мистецтво в Україні XXI століття				Засоби музичної виразності			
Теми практичних занять												
Спів гармонічних вправ												
Відпрацювання навичок чистого інтонуван акордів (по К. Пігрову).												
Робота над												
Слухання та аналіз звучання відомих хорових колективів.												
Спів гармонічних тризвуків												
Мажорні гами.												
Мінорні гами.												
Хорова творчість композиторів В. Сильвестрова												
Хоровий жанр в творчості І. Алексійчук												
Хорова творчість сучасних хорових колективів України												
Робота над хоровими творами українських композиторів XXI століття												
Становлення хорових жанрів												
Упорядження принципів церковного												
Жанрові особливості Літургії												
Знаменний розспів. Григоріанський хорал												
Виникнення опери												
Елементи музичної мови												
Робота над мелодичним строєм												
Робота над багатоголосними												
Методика роботи над динамічними відтінками												
Музичні темпи.												

Семестр	VIII												
Модулі	Змістовий модуль IV				Змістовий модуль V								
Назва модуля	Вдосконалення навичок та знань, набутих в попередні роки навчання				Основи репетиційної роботи диригента з хоровим колективом.								
Теми практичних занять	Вдосконалення навичок та знань, набутих в попередні роки навчання. Застосування всіх типів вокально-хорового дихання	Продовження роботи над ланцюговим диханням, різними прийомами атаки звукутворення.	Спів багатоголосних творів у гармонічному й поліфонічному викладі	Вдосконалення спілкування з хоровим колективом.	Розучування твору з хором.	Основні педагогічні принципи в роботі з хоровим колективом.	Роль диригентського жесту та різноманітних допоміжних прийомів в процесі розучування твору.	Особливості роботи над одним твором і над цілою програмою. Загальний аналіз хорового твору.	Види вокальних вираз в хоровому колективі	Особливості хорових жанрів	Камерний хор як тип сучасного хорового колектив	Процес підготовки диригента до роботи з хоровим твором	Виконавська інтерпретація хорового твору
Семестровий контроль	20 год												
МК	12 год												
Підсумковий контроль	Екзамен												

11. Рекомендовані джерела

Основна (базова):

1. Мартин З. Сходінками хорової майстерності. Третя частина. – Львів: Галицький друкар, 2021. – 263 с.
2. Медражевський А.Т. Пісні та хори: репертуарний збірник для студентів вищих навчальних закладів / Афанасій Медражевський. – Вінниця: Нова книга, 2021. – 164 с.: ноти
3. Чучман В. Ліричні та жартівливі пісні в обробці для дитячо-юнацького хору. З репертуару вокальної групи «Чорнобривці» Львівського мистецького центру «Веселі черевички»: Навчально-методичний посібник. Львів: Растр-7, 2021. 124 с
4. Мазепа Р. М. Розспівування хорового колективу: методична розробка. Львів: ЛДМА ім. М. В. Лисенка. 36 с
5. Микола Леонтович. Хорові твори / ред.-упоряд. В. Кузик. Київ: Музична Україна, 2019. 464 с.
6. Читка хорових партитур: навчально-методичний посібник / В. Я. Савчук, Л. В. Шегда. Івано-Франківськ: Фоліант, 2021. 196 с.

Додаткова:

1. Нанке А. Літургія. Перемишль, 2021. 122 с.
2. Ключинська Н. Партитури партесних творів: про що мовчить нотація. *Теорія і практика актуальних наукових досліджень*. Матеріали II науково-практичної конференції (м. Дніпро, 28–29 лютого 2020 р.). Херсон: Видавництво «Молодий вчений», 2020. Ч. 1. С. 9–13.
3. Різдяні піснеспіви народів світу: Навчально-методичний посібник / ред.-упоряд. З. Демцюх. Львів: Растр-7, 2021. 50 с.
4. Смирнова Т. А. Хорознавство (історія, теорія, методика): навчальний посібник. Вид. третє, доповнене. Харків: ХНПУ, «Федорко», 2018. 212 с.
5. Строгаль Т. Ю. Структура емоційно-естетичного досвіду учнів підліткового віку / Т. Ю. Строгаль // *Музичне мистецтво XXI століття – історія, теорія, практика* : збірник наукових праць Інституту музичного мистецтва Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. – Дрогобич [та ін.], 2017. – Вип. 2. – С. 82-92
6. Одеська хорова школа: методичні засади, творчі портрети, невинні діалоги : збірник методичних матеріалів, нарисів, статей / авт. кол. : К. К. Пігров, Л. М. Бутенко, І. П. Верді [та ін.] ; упоряд. та відп. ред. Є. М. Бондар; наук. конс. О. І. Самойленко. – Одеса : Астропринт, 2021. – 444 с.
7. Дубровний Т. Пісенний жанр у творчості українських композиторів першої половини ХХ століття: крізь призму фольклору, кітчу та шлягеру. *Вісник*

Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв. Київ, 2021. № 3. С. 167–173./

13. Додаткові ресурси:

1. Бенч О. Хорова методика Павла Муравського. *Часопис Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського*. № 4. С. 12–17.
URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Chasopys_2014_4_4
2. Всеукраїнське хорове товариство ЛЕОНТОВИЧА.
URL: <https://choircommunity.com.ua/>
3. Музична бібліотека. URL: <http://mubis.com.ua/>
4. «Наша Парафія». URL: <https://parafia.org.ua/>
5. Ноти українських композиторів. URL: <http://ukrnotes.in.ua/>
6. Нотна бібліотека «Дударика». URL: <http://library.dudaryk.ua/>
7. ЧТИВО. Електронна бібліотека. URL: <https://chtyvo.org.ua/>
8. DIASPORIANA.ORG.UA. Електронна бібліотека URL: <http://diasporiana.org.ua/>

Рекомендований репертуар для хорового класу

Твори із супроводом

Delibes L – «Messa Brevis»
George David Weiss, - «The Lion Sleeps Tonight»
Hassler Leo. – «Cantate Domino»
Бах Й. – хорал «Was Gott tut, das ist wohlgetam»
Бах Й.-Гуно Ш. – «Ave Maria»
Бріттен Б. – «Missa Brevis in D»
Вівальді А. - «Gloria», «DiesiebenWorte», «Heiligmesse»
Гайдн Й. - «Stabat Mater»
Гершвін Д.- «Радість – ритм»
Дж. Перголезі - «Magnificat»
Ж.Бізе Хори з опери - «Кармен»
Лотті А. - «Miserere»
Монтеверді К.- «Missa brevis»
Моцарт В. - «Літній вечір»
Пархаладзе М.- «Знову осінь»
Пархаладзе М.- «Яблунька»
Подгайц Е. - «Нью-Йоркскаямесса», «Missa bveris»
Райнбергер Й. – «Missa brevis in A-dur»
Ратгер Дж. - «Gloria»

Скарлатті А. – «Stabat Mater»

Форе Г. - «Реквієм» (окремі номери), «Cantiquede Jean Racine»

Ф.Шуберт - «Липа»

Чілкотт Д. – «Джазова меса».

Твори духовної музики без супроводу

Антків Б. – кант «Ісусе мій Прелюбезний»

Алексеева А. – «Кондак Покрову Пресвятій Богородиці»,

Ведель А. - «Воскресіння день», «Нехай повні будуть уста наша»,
«Херувимська пісня»

Вербицький М. - «Христос воскрес», «Отче наш»

Бортнянський Д. - «Слава во вишніх Богу», «Господи, Господи силою Твоєю»
(концерт № 3. ч.І), «Під Твою милість»

М. Дилецький - «Єдинородний Сину»

Київський розспів- «Світе тихий»

Кошиць О. – «На Великдень»,

Леонтович М. – кант «Ой зійшла зоря»

Лисенко М. - «Молитва за Україну», концерт «Камо піду от лица Твого Господи»

Монодія ХVІІст - «Под кров Твой, Владичица»

Працюк Б. – «Милість миру»

Радько О. – «Херувимська пісня»

Славицький Є. – кант «Радуйся, Радость Твою воспеваю»

Стеценко К. – «Достойно є», «Святий Боже»

Туптало Д. – канти «Мати Милосердна», «О,горе мні грішнику»,
«Похвалу принесу сладкому Ісусу»

Яциневич Я. – «Богородице Діво».

Твори українських композиторів

Бабич В. – «Гуцулята», «Вишиває осінь діткам рушничок»

Гайденко І. - «Дивна ніч»

Зубицький В. – «За нашим столом»

Леонтович М. – два хори з опери «На русалчин Великдень», «Ой гори, ой світи»,
«Щедрик», «Ой сивая зозуленька»

Лисенко М. – «А вже весна», «Ой не рости, кропе», «Коло Дунаєчку»

Лиснянська А. – «Моя Україна», «Ні війні», «Мое місто»

Мартин З – «Україна святкує», «Коляда,коляда», «Лелеки», «У Львові квітне
вже весна», «Вальс», «Вона живе у місті», «Dona Nobis Pacem»

Малий М. – «Ой ти красне літечко»

Токар О. – «Розстріляна весна», «Ой ,куди ж ви голубочки»
Соловйова А. – «Музика», «Я для тебе,
мамо», «Весна, привіт», «Мама»
Удовицький В. – «Вечір року»
Яковчук О. – «Бурхлива річка»
Ярунський С. – «Пори року»
Черняхівський А. – «Сховалось сонечко за обрій», «Сріблястий
місяць», «Ходить серпень», «Журавлику небесний»

Українські народні пісні в обробці:

Авдієвський А. – «Павочка ходить», «В зеленім ліску»
Верьовки Г. - «Ой, літає соколونько»
Волонтира В. - «По всьому світі»
Воскобойнікової Ю. – «Ой чорна, я си чорна»
Кирейка В. - «Побратався сокіл»
Кириліної І. - «Ой там на вершечку»
Колесси Ф. - «Пришол би-м я до вас», «Ой зацвіли фіалоньки», «Вода тече»
Кос-Анатольського А. – «Молодичка-чарівничка»
Котко Д. - «Ой на горі василечки», « Пряла б – же я куделицю»
Кравцова Т. - «Ой посіяв дід овес»
Леонтовича М. – «Щедрик», «Дударик», «Ой з-за гори кам'яної»
Лисенка М. - «Гей Волошин сіно косить», «Ой і не стелися, хрещатий
барвінку», «Розлилися круті бережечки», «Я молодий веселий птах»
Людкевича С. – «Ой співаночки мої»
Пучка В. – «Ой дівчина- горлиця»
Ревуцького Л. - «Галицькі пісні»
Стеценко К. – « По всьому світу», «Ой дивнеє народження Божого Сина»
Соколовського Ю. - «Ой черчику та горобчику»
Степового Я. - «Засвистали козаченьки»
Стецюна М. -«Коляда»
Токар О. – «Коляда, ти коляда», «Різдвяна зірка», «Із сиром пироги»,
«Ой чий то кінь стоїть», «Сиджу я край віконечка»
Філіпенка В. - «Веснянка».